

da se vedno lahko upremo nasilju in zatiranju.

Ob številnih izdajah besedila o tem priljubljenem literarnem junaku knjiga *Martin Krpan*, ki jo je izdala Znanstvena založba Filozofske fakultete, nudi dodatne možnosti za branje, opazovanje ilustracij in obravnavo dela. Stopenjska berila so običajno namenjena prostočasnemu branju, a morda bo drobna knjižica z nalogami uporabna tudi kot učno gradivo pri pouku. Ne le za priseljence.

Barbara Hanuš

PRAZNIK ZLATIH HRUŠK 2021

Pred 31 leti je Toto Cotugno skupaj s slovensko skupino *Pepel in kri* zapel znamenito *Insieme* v podporo idealom, ki naj bi jih prebivalci Evrope simbolično združili s pogodbo v Maastrichtu leta 1992. Po naključju, na pragu 30-letnice omenjene pogodbe, letos ta ideal odmeva tudi v prazniku zlatih hrušk: skupaj.

Po tradiciji je praznik zlatih hrušk uglasen z naslovom Priročnika za branje

kakovostnih mladinskih knjig, letos z naslovom *Skupaj*. Seveda ta naslov, razen s sprejetjem Slovenije v skupnost OZN, ni v neposredni povezavi z omenjeno 30-letnico, toda mladinske knjige, ki so tokrat dobile zlato hruško, s svojimi izvirnimi upodobitvami posameznih življenjskih okoliščin ter z izvirnimi razlagami dejstev opozarjajo na potrebno sodelovanje: človeka z naravo, napredka s pravičnostjo ter predvsem človeka s sočlovekom. Ne pridnost ali iznajdljivost posamezne čebele, ampak šele sodelovanje vseh v skupnosti rodi hranilen in zdravilen med.

Tak med, sad sodelovanja mnogih, je tudi Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig. Vsako leto ga pripravi MKL Pionirska, center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, izdajo pa podpirata Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

Tokrat je v njem ocenjenih 778 mladinskih knjig z letnico 2020, med njimi je še posebej predstavljenih 105 novih knjig, ki jim je strokovni odbor Priročnika podelil znak za kakovost zlata hruška (tabela spodaj je hiter pregled, kako je strokovni odbor Priročnika ocenil prostočasne mladinske izdaje 2020).

Za vse, ki bi radi o Priročniku izvedeli kaj več, si lahko ogledate posnetek Strokovne srede (<https://www.youtube>.

Tabela 1: Celostna predstavitev vrednotenih knjig 2020

Vse vrednotene knjige z letnico izida 2020					Od tega slovenske		
		Skupaj	Novo	Ponatis	Skupaj	Novo	Ponatis
	Vse	778	672	106	311	242	69
Od tega	Leposlovje	642	548	94	275	216	59
	Poučne	136	124	12	36	26	10
	Slovenske	311	242	69			
	Tuje	467	430	37			
Od tega	Odlično	155	105	50	73	40	33
	Zelo dobro	188	157	31	57	40	17
	Dobro	186	175	11	60	50	10
	Pomanjkljivo	249	235	14	121	112	9

com/watch?v=yDyI4okE-FY), na kateri je bil 10. novembra 2021 ta Priročnik predstavljen. O priročniku nasploh, o vrednotenju mladinskih knjig in o zlatih hruškah pa so vam na voljo informacije na spletni strani MKL.

Poleg rdeče niti, ki smo jo zaznali v dobrih in odličnih knjigah iz leta 2020, je naslov *Skupaj* podprla še ena pomembna okoliščina: zlatim hruškam, ki jih je doslej negovala Mestna knjižnica Ljubljana, je svojo podporo potrdila Zveza bibliotekarskih društev Slovenije in priznanje zlata hruška formalno sprejela kot stanovsko priznanje, s tem pa ga umestila med nacionalna priznanja za knjigo. Bolj podrobno o tem govorita dr. Sabina Fras Popovič, predsednica Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (Priročnik 2021, str. 5) in mag. Darja Lavrenčič Vrabc, vodja Pionirske (Priročnik 2021, str. 28).

Dr. Sabina Fras Popovič, predsednica ZBDS, članica strokovne komisije ZBDS za priznanje zlata hruška

Njegova ekszellenca, g. Krzysztof Olendzki, veleposlanik Republike Poljske, in mag. Teja Zorko, direktorica MKL

Dve leti nazaj smo na tem mestu poročali o Prazniku zlatih hrušk v Cankarjevem domu v Ljubljani, kjer smo v okviru Slovenskega knjižnega sejma predstavili nove knjige, ki so prejele znak za kakovost zlata hruška, najboljšim med njimi pa podelili priznanje zlata hruška. Tako kot lani pa se je moral tudi letos Slovenski knjižni sejem zaradi zdravstvenih neprilik preseliti na splet, z njim pa tudi naš načrtovani praznik zlatih hrušk. In tako kot lani si lahko predstavitev novih knjig z zlato hruško ter dobitnike priznanja zlata hruška ogledate na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana.

Simbolično podelitev priznanj smo, ob upoštevanju zaščitnih pogojev za preprečevanje širjenja virusa corona, pripravili na mladinskem oddelku MKL v Knjižnici Otona Župančiča. Ob tej priliki smo posneli pozdravni nagovor direktorice Mestne knjižnice Ljubljana mag. Teje Zorko in predsednice Zveze bibliotekarskih društev Slovenije dr. Sabine Fras Popovič ter podelitev priznanj zlata hruška urednikom in avtorjem nagrajenih knjig, ki so:

Za izvirno slovensko mladinsko leposlovno knjigo *Skrivno društvo KRVZ*, avtorica SIMONA SEMENIČ,

ilustratorka TANJA KOMADINA
in ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA.

Za izvirno slovensko mladinsko poučno
knjigo *Osamosvojitev*,
avtorica NATAŠA STRLIČ,
ilustrator DAMIJAN STEPANČIČ
in ZALOŽBA MIŠ.

Za prevedeno mladinsko leposlovno
knjigo *Ana in Froga. – Bi Čigumi?*
avtorica ANOUK RICARD,
prevajalka ANDREJA BAJT
in ZAVOD VIGEVAGEKNJIGE.

ter v isti kategoriji za knjigo *35 kil upa-
nja*,
avtorica ANNA GAVALDA,
prevajalec BORIS JUKIČ
in ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA.

Za prevedeno mladinsko poučno knjigo
Čebele,
avtor WOJCIECH GRAJKOWSKI,
ilustrator PIOTR SOCHA,
prevajalka STAŠA PAVLOVIČ
in ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA.

Mag. Darja Lavrenčič Vrabec, vodja
Pionirske – centra za mladinsko
književnost in knjižničarstvo, njegova
ekscelenca, g. Krzysztof Olendzki,
veleposlanik Republike Poljske, dr.
Sabina Fras Popovič, predsednica ZBDS,
članica strokovne komisije ZBDS za
priznanje zlata hruška, mag. Teja Zorko,
direktorica MKL

Posneli smo tudi kratek nagovor pred-
sednice strokovne komisije ZBDS za pri-
znanja zlata hruška Katje Pinter Željko,
ter prisrčen pogovor z dobitniki priznanj,
ki ga je vodil Boštjan Gorenc – Pižama.
Na snemanje je prišel tudi g. Krzysztof

Pogovor prejemnikov priznanja z moderatorjem Boštjanom Gorencem – Pižamo

Olendzki, veleposlanik Republike Poljske, ki je prevzel priznanji za oba avtorja knjige *Čebele*. V sproščenem vzdušju pogovora je izstopalo prepričanje urednic Gaje Kos iz založbe Miš in Alenke Veler iz založbe Mladinska knjiga, kako pomembno vlogo imajo zlate hruške v svetu mladinske književnosti in kako dobrodošla in logična je formalna umestitev priznanja zlata hruška med nacionalne nagrade za knjigo. Z otroško čistim žarom pa nas je še posebej ogrela Anja Zag Golob, urednica Zavoda Vige-VageKnjige, ki je priznanje zlata hruška prejela prvič. Tako kot v »predkoronskih časih«, so dobitniki poleg priznanja z obrazložitvijo (tokrat Strokovne komisije ZBDS) prejeli še hruško (pravo), Priročnik 2020 in šopek, ki ga je tudi tokrat v povezavi z naslovom Priročnika kreirala cvetličarna Črni tulipan iz Ljubljane.

Avtor fotografij je Marko Lakovič in so del arhiva MKL.

Vojko Zadavec

SCHWENTNERJEVA NAGRADA 2021

Schwentnerjevo nagrado Zbornica založnikov in knjigotržcev podeljuje za pomemben prispevek k razvoju založništva in knjigotrštva, za odličnost in preseganje povprečnosti, za dosežene poslovne uspehe, za inovativnost in kreativnost, za pedagoški prispevek in predajanje znanja ter dosledno upoštevanje visokih moralnih in etičnih standardov.

Komisija v sestavi Slavko Pregl, Janez Miš, Tine Logar in Bedita Mlinar je odločila, da letošnjo Schwentnerjevo nagrado prejme Pavle Učakar, dolgoletni likovni urednik za otroški in mladinski program v založbi Mladinska knjiga. Nagrada je bila podeljena v okviru prireditve Slovenskega knjižnega sejma 5. 12. 2021.

Ob nominaciji so v založbi Mladinska knjiga zapisali: »Slovenija ima enega predsednika, dva nadškofa in enega likovnega urednika. Prvi je vrhovni poveljnik vojske, drugi načeluje vojski verujočih, tretji pa ima čisto drugačen vpliv, neke vrste mehko moč, ki jo simbolizira četica nadarjenih risark in risarjev na eni strani, na drugi strani pa praktično vsi ostali državljani, ki so se osebno in še kako drugače formirali ob podobah, natisnjenih v slovenskih slikanicah. Povsem jasno je torej, kdo od teh treh je zares in edinole nepogrešljiv, kateri ima najbolj vplivno in odgovorno delo. Eno je gotovo: likovni urednik ni fikus.«

Pavle Učakar je v svoji skoraj 40-letni karieri likovnega urednika pomagal najti svojo likovno govorico množici ilustratorjev in ilustratorjev, ki danes sodelujejo s številnimi založbam. Po diplomu iz slikarstva je najprej urednikoval na založbi Partizanska knjiga, od leta 1983 pa vse do upokojitve leta 2020 je bil zaposlen na Mladinski knjigi kot edini (knjižni) likovni urednik v državi. V teh letih je uredil nekaj tisoč slikanic in drugih ilustriranih knjig, še pomembneje pa je, da je prepoznal na stotine ilustratorjev in jim pomagal, da je njihov začetni talent prerastel v poznejše mojstrstvo.